

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.012.05.2019

Krzysztof Jatczak

PreZero Service Centrum Sp. z o.o.
ul. Łąkoszyńska 127
99-300 Kutno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/048 – Postępowanie z odpadami komunalnymi po przetworzeniu w instalacjach mechaniczno
- biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP)

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	PreZero Service Centrum Sp. z o.o., ul. Łąkoszyńska 127, 99-300 Kutno (zwana dalej Spółką lub zarządzającym składowiskiem odpadów).
	Do dnia 5 maja 2019 r. ww. podmiot funkcjonował pod nazwą Tonsmeier Centrum Sp. z o.o.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Jatczak – Prezes Zarządu Spółki (od 31 grudnia 2013 r.)
Zakres przedmiotowy kontroli	Spełnienie wymagań przez zarządzającego składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przepisów w zakresie składowania odpadów
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed/po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Andrzej Pietrzyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/162/2019 z 18 lipca 2019 r.

(Dowód: akta kontroli str. 1)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Ocena ogólna Spółka posiadała aktualne decyzje na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami. Na stanowisku Kierownika składowiska zatrudniona była osoba z wymaganymi kwalifikacjami. Na składowisku odpadów składowane były, z nielicznymi wyjątkami, odpady ujęte w decyzji Marszałka Województwa Łódzkiego³, które spełniały wymagania kryterialne. Spółka dysponowała kartami podstawowej charakterystyki i testami zgodności dla składowanych odpadów. Ewidencja odpadów prowadzona była zgodnie ze stanem faktycznym.

Na składowisku zastosowano zabezpieczenia przeciwpożarowe, chociaż nie oznakowano w odpowiedni sposób zbiorników wodnych. Opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę ludzi i mienia, a pracownicy zostali zapoznani z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego. Powyższe działania nie wyeliminowały jednak występowania pożarów, bowiem w okresie objętym kontrolą na terenie składowiska miało miejsce 13 takich zdarzeń.

Spółka wywiązała się z obowiązku utworzenia funduszu rekultywacyjnego na potrzeby związane z zagospodarowaniem składowiska po jego likwidacji. Nie podawała jednak do publicznej wiadomości udziału w cenie za przyjęcie odpadów do składowania środków odprowadzanych na ten fundusz.

Kontrola wykazała również niezgodne z obowiązującymi przepisami zagospodarowanie gazu składowiskowego.

Spełnienie wymagań przez zarządzającego składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w zakresie składowania odpadów powstających po przetworzeniu w instalacjach MBP

Opis stanu faktycznego

1. Prowadzone przez Spółkę składowisko odpadów zlokalizowane było na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów⁴ w miejscowości Krzyżanówek (gmina Krzyżanów).

Spółka prowadziła działalność na podstawie decyzji Marszałka WŁ: z dnia 16 maja 2011 r.⁵ w sprawie pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie ZZO⁶, z dnia 1 kwietnia 2016 r.⁷ w sprawie pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów innych niż niebezpieczne, zlokalizowanej na terenie ZZO⁸ oraz z dnia 25 maja 2015 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji prowadzenia składowiska odpadów⁹. Czas eksploatacji składowiska przewidziano do 2021.

W okresie objętym kontrolą eksploatowano kwaterę oznaczoną symbolem B2, składającą się z podkwater B2I i B2II. Do składowania na podkwaterze (B2I) dopuszczono:

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Marszałek WŁ.

⁴ Dalej: ZZO lub Zakład.

⁵ Nr RO.VI.66151.167.2010.2011.ML.

⁶ Zmian decyzji dokonano decyzjami Marszałka WŁ z dnia 30 kwietnia 2012 r. nr ROVI.7222.51.2012.ML, z dnia 4 grudnia 2014 r. nr RŚVI.7222.332.2014.ML, z dnia 30 czerwca 2015 r. nr RŚVI.7222.50.2015.ML.

⁷ Nr RŚVI.7222.141.2015.ML.

⁸ Zmieniona decyzją Marszałka WŁ z dnia 30 stycznia 2017 r. nr RŚVI.7222.132.2015.ML.

⁹ RŚVI.7241.6.2015.IW

- 15 rodzajów odpadów z grupy 02 obejmującej odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności,
 - siedem rodzajów odpadów z grupy 03 obejmującej odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury,
 - 10 rodzajów z grupy 04 obejmującej odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego,
 - odpady o kodzie 15 02 02, tj. sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne (inne niż wymienione w 15 02 02),
 - 9 rodzajów odpadów z grupy 16 obejmującej odpady nieujęte w innych grupach,
 - 8 rodzajów odpadów z grupy 17 obejmującej odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych),
 - 6 rodzajów odpadów z grupy 20 obejmującej odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie,
- w łącznej ilości 4.000,000 Mg/rok.

Na podkwaterze B2II do składowania dopuszczono 18 rodzajów odpadów z grupy 19 obejmującej odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych oraz cztery rodzaje odpadów z grupy 20 obejmującej odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie, w łącznej ilości 46.000,000 Mg/rok.

Instrukcja prowadzenia składowiska odpadów została zatwierdzona decyzją Marszałka WŁ z dnia 25 maja 2015 r.¹⁰. Zatwierdzono w niej zabezpieczenie roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków oraz szkód w środowisku w związku z prowadzeniem składowiska odpadów w wysokości 500 tys. zł w formie polisy ubezpieczeniowej.

(Dowód: akta kontroli str. 11-84)

Zgodnie z uchwałą nr LIV/676/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 10 lipca 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XL/503/17 z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028¹¹, wskazano nw. rodzaje regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) funkcjonujący w ramach ZZO:

1. instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenia ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku;
2. instalację do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzania z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych lub materiału po procesie kompostowania lub fermentacji dopuszczonego do odzysku w procesie odzysku R10, spełniającego wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 4 ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹²;
3. instalację do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej

¹⁰ RŚVI.7241.6.2015.IW.

¹¹ Dz.Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3942.

¹² Dz. U. z 2019 r., poz. 701 ze zm., dalej: ustawa o odpadach.

na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów.

(Dowód: akta kontroli str. 85-136)

2. Spółka została wpisana do rejestru podmiotów – bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (dalej: BDO)¹³, o czym została poinformowana przez Marszałka WŁ pismem z dnia 5 lipca 2018 r.

(Dowód: akta kontroli str. 137-138)

3. Zabezpieczenia przeciwpożarowe zastosowane przy składowisku odpadów stanowiły ogólnodostępne gaśnice proszkowe, ujęcia wody z hydrantów wewnętrznych, osprzęt strażacki w postaci węzownic, przeciwpożarowe wyłączniki prądu. Zapewniono swobodny dostęp do elementów ww. infrastruktury. Znajdowały się one w widocznych miejscach, na fasadach budynków, w otoczeniu (bezpośrednim sąsiedztwie) składowiska odpadów i zostały prawidłowo oznakowane.

Zakład dysponował również dwoma żelbetowymi zbiornikami podziemnymi przeznaczonymi do wykorzystania jako zabezpieczenie przeciwpożarowe oraz do innych celów. Ujęcia wody dla celów niezwiązanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym posiadały rozwiązania umożliwiające wykorzystanie jedynie nadwyżki ponad ilość stanowiącą niezbędny poziom zabezpieczenia. Zbiorniki zostały zlokalizowane w sąsiedztwie składowiska.

W trakcie oględzin składowiska stwierdzono brak: zewnętrznych oznaczeń informujących o miejscach tych zbiorników, informacji dotyczących ich pojemności oraz oznaczeń poziomych związanych z zakazem postoju pojazdów w miejscu poboru wody do celów przeciwpożarowych.

Jednocześnie stwierdzono obecność zbiornika bezodpływowego zlokalizowanego w pobliżu składowiska, oznaczonego jako zbiornik przeciwpożarowy, który faktycznie nie powinien być wykorzystywany do celów przeciwpożarowych, z uwagi na gromadzenie w nim pochodzących ze składowiska odcieków.

(Dowód: akta kontroli str. 139-156)

Dla ZZO/składowiska odpadów opracowano procedury postępowania zapewniające ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałające powstawaniu lub minimalizujące skutki pożaru w formie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego¹⁴. Pracownicy ZZO złożyli oświadczenia o zapoznaniu się z ww. procedurami.

(Dowód: akta kontroli str. 568-718)

Zapewniono konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic. Ww. elementy zabezpieczenia przeciwpożarowego były poddawane okresowym przeglądom i procedurom legalizacyjnym. Instalacja wodociągowa zasilająca hydranty była poddawana sprawdzeniu w zakresie wydajności ciśnienia podczas jednoczesnego poboru wody z dwóch hydrantów usytuowanych w najmniej korzystnych miejscach pod względem hydraulicznym.

(Dowód: akta kontroli str. 159-165)

4. Na stanowisku kierownika składowiska odpadów zatrudniono osobę posiadającą świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie składowania odpadów wydane

¹³ Pod numerem 000031519.

¹⁴ Aktualna wersja dokumentu pochodzi z grudnia 2018 r. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. nr 109, poz. 719), dokument będzie wymagał aktualizacji w grudniu 2020 r.

w dniu 26 października 2006 r. przez Wojewodę Łódzkiego na podstawie art. 49 ust ustawy z dnia 17 kwietnia 2001 r. o odpadach.

(Dowód: akta kontroli str. 166)

5. Cena za przyjęcie odpadów do składowania ustalana była na podstawie sporządzonej kalkulacji i zawierała koszty budowy, prowadzenia (w tym zamknięcia i rekultywacji) oraz nadzoru (w tym monitoringu składowiska odpadów).

W badanym okresie ceny za przyjęcie odpadów systematycznie wzrastały¹⁵. Cena dla odpadów komunalnych (20 03 01) wynosiła w 2016 r. 270 zł/Mg, a w kolejnych latach: 285 zł (5,6%), 350 zł (22,8%) i 450 zł (28,6%). Dla odpadów „zielonych” oraz „biodegradowalnych czystych” cena wynikająca z kalkulacji wynosiła w 2016 r. 154 zł, a w kolejnych latach odpowiednio: 179 zł (16,2%), 206 zł (15,1%) i 273 zł (32,5%), przy czym w latach 2016-2017 stosowano obniżoną – promocyjną cenę odpowiednio 90 i 100 zł, co uzasadniano niewielką ilością przyjmowanych odpadów tego rodzaju (wzrost ceny faktycznej/ transakcyjnej wyniósł w 2017 r. 11,1%, a w kolejnych latach 106% i 32,5%).

Cena za przyjęcie jednego Mg „stabilizatu” (kod: 19 05 99) wynosiła 150 zł (w latach 2016-2017), 250 zł (styczeń-sierpień 2018 r.) i 300 zł od 1 września 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. Kolejne wzrosty cen w ujęciu procentowym wyniosły odpowiednio: 66,7% i 20%.

Zmiany cen za przyjęcie odpadów wynikały ze wzrostu kosztów stanowiących podstawę kalkulacji cen, w szczególności w 2018 r. ze wzrostu kosztów składowania, wzrostu podatków i opłat, a w 2019 r. głównie ze wzrostu wysokości odpisów umorzeniowych, kosztów składowania i kosztów ogólnozakładowych.

Zarządzający utworzył fundusz rekultywacyjny w formie rezerwy. W 2016 r. przeznaczono na ten cel 2.733,61 tys. zł, a w kolejnych dwóch latach po 2.000 tys. zł rocznie.

Spółka nie podawała do publicznej wiadomości informacji o udziale w cenie za przyjęcie odpadów do składowania środków odprowadzanych na fundusz rekultywacyjny.

(Dowód: akta kontroli str. 167-197, 758-762)

6. Na podstawie losowo wybranych 8 z 37 kart ewidencji odpadów ustalono, że zarządzający składowiskiem na bieżąco i zgodnie ze stanem faktycznym prowadził ilościową i jakościową ewidencję wszystkich składowanych odpadów. Ewidencja prowadzona była zgodnie z katalogiem odpadów.

Terminowo sporządzano i przekazywano (do dnia 15 marca roku następnego) roczne sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów, wg obowiązujących wzorów. Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie ze zbiorczymi zestawieniami danych o rodzajach i ilościach unieszkodliwionych odpadów, które były zgodne z dokumentami ewidencji (kartami ewidencji odpadów).

(Dowód: akta kontroli str. 274-352)

7. Na składowisku deponowano nw. rodzaje odpadów:

- 04 02 09 Odpady materiałów złożonych (np. tkaniny impregnowane, elastomery, plastomery),
- 15 02 03 Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02,
- 16 02 16 Elementy usunięte ze zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15,

¹⁵ W nawiasach wskazano procentowy wzrost ceny w stosunku do ceny z roku ubiegłego.

- 16 03 04 Nieorganiczne odpady inne niż wymienione w 16 03 03, 16 03 80,
- 16 80 01 Magnetyczne i optyczne nośniki informacji,
- 16 81 02 Odpady inne niż wymienione w 16 81 01,
- 17 06 04 Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03
- 19 05 99 Inne niewymienione odpady (tu: frakcja nadsitowa z kompostowni),
- 19 08 14 Szlamy z innego niż biologiczne oczyszczania ścieków przemysłowych inne niż wymienione w 19 08 13,
- 19 09 04 Zużyty węgiel aktywny,
- 19 09 05 Nasycone lub zużyte żywice jonowymienne,
- 19 09 99 Inne niewymienione odpady,
- 19 12 09 Minerale (np. piasek, kamienie),
- 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11,
- 20 03 06 Odpady ze studzienek kanalizacyjnych,
- 20 03 99 Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach.

Zgodnie z decyzją Marszałka WŁ, w latach objętych kontrolą Spółka mogła umieszczać na składowisku maksymalnie 50 000,000 Mg/rok. Limit ten w największym stopniu został wykorzystany w 2016 r. i wyniósł 42 392,987 Mg, co stanowiło 84,8%. W następnych latach było to odpowiednio: 31 365,964 Mg, 23 871,985 Mg i 1 698,560 Mg (I półrocze), co stanowiło: 62,7%, 47,7% i 3,4% .

Na składowisku deponowano najwięcej odpadów o kodzie 19 12 12 - odpowiednio: 30 668,740 Mg, 7 628,380 Mg, 6 223,230 Mg i 213,060 Mg (I półrocze), co stanowiło: 66,7%, 16,6%, 13,5% i 0,5% limitu rocznego dla tej kategorii odpadów¹⁶.

Drugim rodzajem składowanych odpadów o najwyższym tonażu były odpady o kodzie 19 05 99 - odpowiednio: 11 166,180 Mg, 10 314,600 Mg, 6 219,600 Mg i 1 455,500 Mg (I półrocze), co stanowiło: 24,3%, 22,4%, 13,5% i 3,2% limitu rocznego dla tej kategorii odpadów¹⁷.

Na podstawie analizy dokumentacji nie stwierdzono przekroczenia masy składowanych odpadów w stosunku do ograniczeń wynikających z decyzji Marszałka WŁ.

(Dowód: akta kontroli str. 274-352)

W trakcie przeprowadzonych oględzin nie stwierdzono przypadków kierowania do składowania odpadów o kodzie 19 12 10 Odpady palne „paliwo alternatywne”, a także odpadów z grup: 20 10 Odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie (papier, szkło, odpady kuchenne, itp.), 15 01 Odpady opakowaniowe, 16 02 Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych, 16 06 Baterie i akumulatory.

Stwierdzono natomiast wykorzystanie do utwardzenia drogi technologicznej prowadzącej na składowisko (drogi przewidzianej dla „kompaktora”¹⁸) odpadów zawierających znaczne ilości tworzyw sztucznych o charakterystyce zbliżonej do zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01.

Oględziny wykazały odprowadzanie gazu składowiskowego bezpośrednio do atmosfery.

(Dowód: akta kontroli str. 138-155)

8. W okresie objętym kontrolą Zarządzający składowiskiem miał sporządzone charakterystyki wszystkich składowanych odpadów oraz wyniki tekstów zgodności wykonanych przez zewnętrzne certyfikowane laboratoria przeprowadzające badania

¹⁶ Limit roczny wynosił 46.000 Mg (zastrzeżeniem, że łącznie z innymi dopuszczonymi do składowania odpadami nie więcej niż 50.000 Mg/rok).

¹⁷ Jw.

wg metodologii określonej w Polskich Normach. Zarządzający składowiskiem odpadów pobierał i przechowywał próbki odpadów przekazywanych do składowania. Składowane odpady spełniały wymagania kryterialne dla odpadów składowanych, charakterystyczne dla danego rodzaju odpadów, w tym np. w zakresie zawartości ogólnego węgla organicznego (TOC), dopuszczalnej straty przy prażeniu (LOI) i granicznego ciepła spalania¹⁹.

(Dowód: akta kontroli str. 138-155, 274-352)

9. Zarządzający składowiskiem uruchomił i prowadził wizyjny system monitoringu. Na podstawie przeprowadzonych oględzin ustalono, że zapewniono całodobowy zapis obrazu i identyfikację osób przebywających na terenie ZZO, w tym składowiska odpadów. Zapis obrazu wizyjnego systemu kontroli miejsca składowania odpadów przechowywany był przez miesiąc od daty dokonania zapisu, zabezpieczony przed dostępem osób nieuprawnionych oraz utratą, w szczególności wskutek zniszczenia lub kradzieży. System kontroli wizyjnej został wprowadzony 4 lutego 2019 r.

(Dowód: akta kontroli str. 138-158)

10. W okresie objętym kontrolą (do dnia zakończenia kontroli) na terenie składowiska miało miejsce łącznie 13 pożarów (w dniach: 11-13 czerwca 2016 r., 15 maja 2017 r., 20 listopada i 3 grudnia 2018 r. oraz 21-23 i 25 marca 2019 r.). Oprócz Państwowej Straży Pożarnej o zdarzeniach tych informowano Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi – Delegaturę w Skierniewicach. Przyczyną powstawania pożarów były procesy samonagrzewania się składowanych odpadów prowadzące do zjawiska samozapalenia.

(Dowód: akta kontroli str. 529-542, 720-736)

W celu ustalenia przyczyn powstawania pożarów i wskazania sposobów ograniczenia ryzyka ich dalszego powstawania na składowisku, zlecono firmie zewnętrznej, wyspecjalizowanej w projektowaniu i realizacji zabezpieczeń przeciwpożarowych, wykonanie opracowania zawierającego możliwe do wdrożenia rekomendacje. Z trzech rekomendacji wskazanych w wykonanym przez ten podmiot opracowaniu, wg stanu na dzień 30 sierpnia 2019., wdrożono wykonanie na składowisku „pokrywy” z ziemi, jako zabezpieczenia przed migracją powietrza do wnętrza kwatery.

(Dowód: akta kontroli str. 719-735)

11. W okresie objętym kontrolą Marszałek WŁ nie przeprowadzał w Spółce i nie zlecał kontroli sposobu gospodarowania odpadami. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przeprowadził w 2016 r. trzy kontrole związane bezpośrednio lub pośrednio ze sposobem gospodarowania odpadami w ZZO. Wszystkie kontrole dotyczyły realizacji zadań regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych – RIPOK. W pierwszej z tych kontroli nie stwierdzono naruszeń prawa, w drugiej zbyt mały odzysk surowców wtórnych w instalacji sortowni odpadów²⁰, a w kolejnej przekroczenie w 2015 r. ogólnej ilości odpadów unieszkodliwionych metodą D5 na podkwaterze B2II w stosunku do określonej w pozwoleniu zintegrowanym oraz dokonywanie poboru prób do badań odpadów o kodzie 19 12 12, przeznaczonych do składowania przez zleceniodawcę, a nie przez akredytowane laboratorium. W 2017 r. miała miejsce kontrola interwencyjna w związku z pożarem składowiska odpadów. Stwierdzono naruszenie

¹⁹ Kod 19 05 99 – stabilizat.

²⁰ Wniosek sformułowany w zarządzeniu pokontrolnym dotyczący zwiększenia stopnia odzysku nie został w pełni zrealizowany.

polegające na zdeponowaniu na składowisku zużytych opon (kod: 16 01 03) nie ujętych w pozwoleniu zintegrowanym. W 2018 r. przeprowadzono również jedną kontrolę interwencyjną – związaną z zaistniałym pożarem. Stwierdzono niewystarczające przykrycie skarpy składowiska odpadów warstwą izolacyjną (w zarządzeniu dotyczącym poprzedniej kontroli sformułowano wnioski w tym zakresie, który nie został prawidłowo zrealizowany). Ukarano Kierownika składowiska mandatem karnym w wysokości 500 zł. W 2019 r. przeprowadzono trzy kontrole, w tym jedną na wniosek WIOŚ w Poznaniu - Delegatury w Koninie dotyczącą sprawdzenia rodzajów odpadów przekazywanych przez jednostkę kontrolowaną podmiotowi z obszaru działania ww. jednostki organizacyjnej WIOŚ. Kontrola ta nie wykazała naruszeń prawa. Kolejna kontrola (interwencyjna) dotyczyła przetwarzania odpadów w miejscach stwarzających ryzyko wystąpienia pożaru. W wyniku kontroli stwierdzono: prowadzenie gospodarki odpadami w sposób wywołujący niekorzystne skutki dla terenów wiejskich (zanieczyszczenie pól uprawnych), eksploatację składowiska w sposób stwarzający zagrożenie pożarowe, niewykonanie wniosku pokontrolnego. Ukarano Kierownika ZZO i Prezesa Spółki mandatami karnymi w wysokości 500 zł.

W związku z ze stwierdzonymi naruszeniami prawa, Kierownik Delegatury WIOŚ w Skierniewicach wszczął w dniu 15 kwietnia 2019 r., w trybie art. 32 ust. 1 pkt 5 u.o.d., postępowanie w sprawie wstrzymania działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów metodą D5, które w dniu 15 maja 2019 r. zostało zawieszono²¹ na wniosek Spółki oraz w związku podjętymi działaniami mającymi zapobiegać powstawaniu pożarów²². Termin usunięcia naruszeń stwierdzonych podczas ww. kontroli interwencyjnej określono na dzień 31 lipca 2019 r. W dniu 8 lipca inspektor WIOŚ Delegatury w Skierniewicach, w obecności Prezesa Spółki i Kierownika ZZO, przeprowadził oględziny składowiska. Stwierdzono, że skarpy składowiska zostały pokryte warstwą piasku, ziemi i gliny w sposób zapobiegający zapłonem.

Wg stanu na dzień zakończenia kontroli wnioski pokontrolne WIOŚ zostały wykonane.

(Dowód: akta kontroli str. 451-516)

12. Spółka podjęła działania w celu wystąpienia o zmianę decyzji ws. pozwolenia zintegrowanego, w celu dostosowania jej do przepisów zmienionych ustawą o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw²³. Na potrzeby wniosku w powyższej sprawie, opracowano operat przeciwpożarowy, zawierający warunki ochrony przeciwpożarowej ZZO. Ustawowy termin na założenie powołanego wniosku upływa 5 marca 2020 r.²⁴.

(Dowód: akta kontroli str. 367-450)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wbrew wymogom art. 137 ust. 6 ustawy o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów nie podawał do publicznej wiadomości, w tym nie zamieszczał na stronie internetowej, udziału w cenie za przyjęcie odpadów do składowania środków odprowadzanych na fundusz rekultywacyjny.

²¹ Postanowienie nr I-Sk.7060.5.2.2019.md.

²² Działania te polegały na dokładnym obsypaniu skarp składowiska piachem, ziemią a następnie gliną. Korona składowiska została pokryta warstwą produkowanego przez spółkę kompostu, a następnie warstwą gliny.

²³ Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1592).

²⁴ Art. 8. ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579).

Prezes Spółki wyjaśnił, że informacji w powyższym zakresie udzielano, zainteresowanym podmiotom - tj. podmiotom, które o taką informację występowały. Prezes wyjaśnił również, że Spółka nie posiada własnej, odrębnej strony internetowej, a informacje teleadresowe dotyczące Spółki są zamieszczone na stronie korporacyjnej²⁵.

(Dowód: akta kontroli str. 167-197, 758-762)

2. W celu utwardzenia drogi technologicznej prowadzącej na składowisko wykorzystano odpady o charakterystyce zbliżonej do zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 - tj. odpady nieprzewidziane do deponowania na składowisku, zgodnie z decyzją Marszałka WŁ w sprawie zatwierdzenia instrukcji prowadzenia składowiska odpadów.

Prezes Spółki wyjaśnił, że nieprawidłowość została usunięta poprzez uprzątnięcie drogi technologicznej i pokrycie jej warstwą piachu i gliny.

(Dowód: akta kontroli str. 138-155, 758-759)

3. Gaz składowiskowy odprowadzono bezpośrednio do atmosfery, czym naruszono § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów²⁶, zgodnie z którym gaz ten oczyszcza się i wykorzystuje do celów energetycznych, a jeżeli jest to niemożliwe - spala w pochodni.

Prezes Spółki wyjaśnił, że pochodnia służąca spalaniu gazu składowiskowego jest zapalana co pewien czas, lecz na wskutek wyczerpywania się określonej partii gazu ulega samowygazaniu. Ponadto Prezes wyjaśnił, że podejmowane są działania mające na celu komercyjne zagospodarowanie gazu składowiskowego, które wskutek braku zgody operatora sieci energetycznej, do dnia zakończenia kontroli nie zostały sfinalizowane – trwają w tym zakresie procedury odwoławcze.

(Dowód: akta kontroli str. 138-155, 758-759)

4. W trakcie oględzin składowiska stwierdzono brak: zewnętrznych oznaczeń informujących o miejscach lokalizacji podziemnych zbiorników wykorzystywanych m.in. do celów przeciwpożarowych.

Jednocześnie stwierdzono obecność zbiornika bezodpływowego zlokalizowanego w pobliżu składowiska, oznaczonego jako zbiornik przeciwpożarowy, który faktycznie nie powinien być wykorzystywany do celów przeciwpożarowych, z uwagi na gromadzenie w nim pochodzących ze składowiska odcieków.

Ww. działaniami naruszony został § 4 ust. 2 pkt 4) lit. h) rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów²⁷, właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat (...) oznakowują znakami zgodnymi z Polskimi Normami przeciwpożarowe zbiorniki wodne i zbiorniki technologiczne, stanowiące uzupełniające źródło wody do celów przeciwpożarowych oraz punkty poboru wody i stanowiska czerpania wody.

Prezes Spółki wyjaśnił, że wykonanie ww. brakującego oznakowania zostało powierzone firmie zewnętrznej, oraz że usunięto wprowadzające w błąd oznakowanie zbiornika bezodpływowego, gromadzącego odcieki ze składowiska.

(Dowód: akta kontroli str. 138-155, 758-759)

²⁵ Strona internetowa pod adresem www.toensmeier.pl, gdzie zamieszczono również informacje teleadresowe dotyczące innych spółek grupy Prezero/Toensmeier.

²⁶ Dz. U. 2013 r. poz. 523.

²⁷ Dz.U. z 2010 r. nr 109, poz. 719 ze zm.

III. Uwagi i wnioski

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Deponowanie na składowisku wyłącznie odpadów przewidzianych do unieszkodliwiania w procesie składowania.
2. Podawanie do publicznej wiadomości udziału w cenie za przyjęcie odpadów do składowania środków odprowadzanych na fundusz rekultywacyjny.
3. Wykorzystywanie gazu składowiskowego do celów energetycznych, a jeżeli jest to niemożliwe - spalanie w pochodni.
4. Uzupełnienie oznaczeń elementów infrastruktury istotnych dla zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 30 września 2019 r.

Kontroler
Andrzej Pietrzyk
główny specjalista k. p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
podpis

